

Thus, Ukraine can hope to take its place in global integration processes gaining significant benefits, such as the use of the latest scientific and technological progress, participation in the global division of labor based on analysis of its capabilities and creating a favorable legal and infrastructural environment; increasing the tourist flow and the foreign direct investment. However, to obtain such results, it is firstly necessary to form a national economic multilevel model, in which each component will increase its impact on the overall positive effect of the intensification of integration processes.

The realities of globalization force each state to clearly define its geopolitical choice. This is especially true for Ukraine, which by its roots is a European state [3].

It should also be noted that in order to assess globalization processes in Ukraine, it is appropriate to analyze the Global Competitiveness Index (GCI). Ukraine has recently regressed on most indicators of the Global Competitiveness Index. This is due to unresolved internal and external problems, which, in particular, include the global financial crisis and the political crisis of the authorities.

The main mechanisms for increasing the country's competitive advantages are the implementation of internal reforms (educational, medical, pension, land, judicial; planned privatization of state-owned enterprises, etc.) and the transformation of foreign economic policy vectors. The key to Ukraine's high competitiveness at the international level is to increase the efficiency and productivity of the diversified national economy, which should be based on a strong technological, scientific and investment base.

In conclusion, for Ukraine globalization is, from one side, a serious challenge, and, on the other, gives a chance to increase the competitiveness of the national economy and restore lost positions in the world. In both cases, Ukraine must adapt to these processes and take a worthy place in the global economy. The formation of a multipolar foreign economic policy and participation in regional blocs with their zones of influence is in the high interest of Ukraine.

Literature:

1. Червінський А., Шутиш М. Глобалізація: Україна залишається напіввідкритою і напівпрозорою. Україна Business. 2004. № 16. С. 4–5.
2. Sokolova L., Veriasova G., Sokolov O. Scientific and Methodical Support for Enterprise's Competitiveness Increase under Conditions of Marketing Orientation. Slovak international scientific journal. 2018. № 16. Vol. 1. P. 15–17.
3. Шейко І. А. Оцінка поточного стану та перспектив розвитку глобалізаційних процесів в Україні. URL: http://www.visnyk-econom.uzhnu.uz.ua/archive/21_2_2018ua/30.pdf

ХАРАКТЕРИСТИКА ТЕОРІЙ ПРЯМИХ ІНОЗЕМНИХ ІНВЕСТИЦІЙ

Бугір Р.П.

*Науковий керівник: Вижук М.І., к.е.н., доцент
ПВНЗ «Європейський університет»*

Зростання ролі іноземних інвестицій у сучасних процесах глобалізації економічного бізнес-простору, активної реалізації євроінтеграційної політики в Україні обумовлює науково-практичну необхідність дослідження діалектичного розвитку теорії іноземного інвестування.

Отримані результати засвідчили існування великої кількості теорій прямих іноземних інвестицій, серед яких розрізняють три наукових підходи: неокласичний, інституційний та економетричний (табл. 1).

Таблиця 1 – Характеристика теорій прямих іноземних інвестицій

Назва теорії	Характеристика
<p><i>Неокласична теорія:</i> теорія конкурентних переваг націй М. Портера, конкурентної переваги Т. Озави, інвестиційного поля Д. Лук'янченко та В. Білошапки та ін.</p>	<p>Неокласичний підхід базується на засадах маржиналізму, тобто порівняння граничного доходу з граничними витратами для різних видів ринкової структури і, як наслідок, з'ясування граничної користі чинників виробництва. Отже, оцінюючи інвестиційне рішення, фірма порівнює очікуваний граничний дохід з граничними затратами капіталу. Якщо очікуваний граничний дохід від інвестицій вищий за кордоном, ніж усередині країни, тоді інвестування за кордон буде більш вигідне. Теорії неокласичного підходу пояснюють процеси, що відбуваються в розвинутих світових економіках, зростанням ролі транснаціональних корпорацій, конкуренцією між провідними індустріальними країнами за залучення іноземних капіталів, включенням прямих іноземних інвестицій як чинника прискорення економічного розвитку більш відсталих країн</p>
<p><i>Інституційна теорія:</i> теорія інвестиційного середовища Дж. Б'юкенен; концепція транзакційних витрат О. Вільямсона; еkleктична парадигма Дж. Даннінга та ін.</p>	<p>Інституційний підхід базується на вивченні різноманітних структур управління, до елементів якої відносяться контрактна система, організації, інститути, інституційна структура суспільства; обґрунтовує взаємозв'язок політичних та економічних процесів, вказує на те, що прийняття інвестиційних рішень ґрунтується на сукупності чинників, які характеризують інвестиційне середовище</p>
<p><i>Економетрична теорія:</i> економетрична модель прямих іноземних інвестицій для 58 країн, що розвиваються С. Едвардс; прямі іноземні інвестиції в країни Центральної Європи М. Ленсбері, Н. Пейн та К. Смідкової та ін.</p>	<p>Економетричний підхід ґрунтується на науковому аналізі проблем інвестицій, що включає математичний апарат. Так, наприклад, економетричні моделі в агрегованому вигляді включають два види досліджень: дослідження індивідуальної поведінки фірм; дослідження видів і форм прямих іноземних інвестицій. Такі підходи характеризують специфічність прояву досліджуваних умов для окремої країни й врахування різних часових лагів, адже, залежно від ситуації, одні і ті ж чинники спрацьовують по-різному, або, навпаки, розширюється інструментарій дослідження і вже доведені залежності не працюють прогнозовано в якомусь конкретному випадку.</p>

Джерело: узагальнено на основі [1, 2]

Підсумовуючи вище сказане, можна зробити висновок, що питання активізація процесів вивозу капіталу за кордон у формі прямих іноземних інвестицій та мотивації суб'єктів – інвесторів залишаються відкритими для дискусії, а тому існуючі теорії набувають розвитку, удосконалення та гібридності.

Література:

1. Дишко І. Ю. Теоретичні підходи до процесу залучення прямих іноземних інвестицій. *Актуальні проблеми економіки*. №5 (131). 2012. С. 102-107.
2. Прохорова М. Е., Лотоцька Ю.В. Теорії впливу іноземних інвестицій на економічне зростання країни. *Науковий вісник Інституту міжнародних відносин НАУ*. Серія: економіка, право, політологія, туризм. № 1-2 (2012). Том 1. URL : <http://jrn1.nau.edu.ua/index.php/IMV/article/view/5983/6717>.

ТРАНСНАЦІОНАЛЬНІ КОРПОРАЦІЇ: СУЧАСНІ РИСИ, НАПРЯМИ РОЗВИТКУ І ПРОБЛЕМИ

Дем'янов Г.О.

Науковий керівник: Нікітіна А.В., к.е.н., доцент
Харківський національний економічний університет ім. С. Кузнеця

На сьогоднішній день багато сфер діяльності людства схильні бути під впливом процесів глобалізації та їх формою, а саме – економічною інтеграцією, що вже стала невід'ємною частиною світової економіки. Подібні процеси і інтеграції в наш час стали вкрай впливовими. Їх вплив полягає не тільки у розвитку національної економіки, а й у прискоренні появи транснаціональних корпорацій. Транснаціональні корпорації (ТНК) – це найбільші і найбільш розвинені компанії, які включають у себе підрозділи або відділення в двох або більше країнах [1]. Активна участь даних компаній в економіці, культурі, політиці і всякого роду міжнародних явищах обумовлюється їх особливістю управляти своїми активами на територіях не тільки свого, але і інших держав. Таке залучення в міжнародні процеси говорить про те, що діяльність будь-якої ТНК є важливою для як окремої держави, так і всього світу. Актуальність вивчення ТНК обґрунтовується особливостями даних компаній, які здатні прямо і опосередковано впливати на розвиток держав та світової економіки.

Конкуренція є одним з найголовніших засобів впливу ТНК на світову економіку. З огляду на те, що для ТНК властиво мати величезний оборот продукції і засобів, при направленні доходу з вже освоєних напрямків ринку на поліпшення і розвиток нових напрямків ТНК відкриває собі можливості для заняття своїми продуктами висококонкурентних позицій у світовій торгівлі. Однак подібна конкуренція також призводить до проблем на ринках місцевих виробників, чий товар заздалегідь є більш затребуваним, бо виробники знають свій ринок краще, ніж транснаціональні корпорації. Це робить введення продукту і його продаж більш важким процесом і уповільнює інтеграцію корпорації в певний напрям.

На даному етапі розвитку ТНК являють собою компанії, що постійно розвиваються та використовують свій вплив на міжнародні економічні відносини і міжнародні відносини в цілому для більшого розвитку. Характеристики даних компаній є важливими у впливі на міжнародні